

Remissyttrande över Socialdepartementets promemoria ”Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna”

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret förslag till yttrande över promemoria ”Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna”, daterad den 23 maj 2016, antas som Eskilstuna kommuns yttrande.

Sammanfattning

Eskilstuna kommun har, tillsammans med 25 andra kommuner, landsting och regioner, fått möjlighet att yttra sig över betänkandet promemoria *Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna*.

Regeringen är djupt bekymrad över den sjukfrånvarosituation landet har varför förslag enligt nedan framtagits. Regeringen beräkna att förslaget skulle minska sjukförsäkringsutgifterna med mellan 2,2 och 4,4 miljarder kronor.

Promemorian har utarbetats av tjänstemän från Social- och finansdepartementet inom ramen för regeringens åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Uppdraget har varit att analysera och utarbeta förslag om arbetsgivares drivkrafter att vidta insatser för att sjukskrivna arbetstagare ska kunna återgå arbete.

I promemorian föreslås att:

- arbetsgivare ska betala en särskild sjukförsäkringsavgift om 25 procent av arbetstagarnas sjukpenning från och med dag 91 i sjukfallen,
- det ska finnas ett fribelopp om 33 500 kronor. Fribeloppet gäller för alla arbetsgivare och är ett skydd mot allt för höga kostnader för små arbetsgivare,

- personer med utsatt position på arbetsmarkanden ska undantas från arbetsgivarens kostnadsansvar,
- arbetsgivaravgifterna sänks med 0.16 procentenheter. Arbetsgivarkollektivet kompenseras därigenom för ökade kostnader som den rörliga sjukförsäkringsavgiften medför så reformen i princip blir kostnadsneutral,
- den särskilda sjukförsäkringsavgiften beräknas och beslutas av Försäkringskassan och debiteras arbetsgivares skattekonto.

Yttrande

Eskilstuna kommun avvisar betänkandet om ” *Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna* ” i sin helhet.

Nettokostnaden för kommunen skulle innebära en kostnadsökning med 26,8 mnkr, beräknat på dagens frånvaronivå, se beräkning nedan.

Förslaget i promemorian anger att den sänkta arbetsgivaravgiften innebär att reformen skulle bli kostnadsneutral för arbetsgivarkollektivet. I realiteten innebär förslaget stora skillnader mellan olika arbetsgivare där Eskilstuna kommun med många kvinnodominerade arbetsplatser missgynnas. Vidare är ett intensivare rehabiliteringsarbete eller ett ökat systematiskt arbetsmiljöarbete inte lösning på de faktorer som ligger utanför arbetsgivarens kontroll.

Ekonomiska konsekvenser av ändrat sjukförsäkringsansvar

SGI , max 7,5 basbelopp, år	332 250 kr per år
SGI, max per dag	923 kr per dag
80 procent av SIG	738,4 kr per dag
25 procent	184,6
Total kostnad	31,1 mnkr
Sänkt avgift, 0,16 procentenheter	4,3 mnkr
Nettokostnad för kommunen	26,8 mnkr

Eskilstuna kommun tillhör en av de kommuner som har en högre sjukfrånvaro än riket i övrigt. Sjukfrånvaro avviker emellertid inte mot regionen som också har högre sjuktal än rikssnittet. Eskilstuna kommun följer de växlingar, över tid, som hela landet har.

I jämförelser med andra kommuner och landsting har Eskilstuna kommun, positiva och höga värden på områden som t ex ledarskap, delaktighet och medarbetarskap i medarbetarundersökningar. Förslaget som bygger på antagandet att arbetsgivare med högre sjukfrånvaro per definition skulle ha lägre värden inom dessa områden stämmer således inte.

I Eskilstuna kommun är sjukfrånvaron en prioriterad fråga och drivkraften att sänka den är hög både ur ekonomiska, samhällseliga och medmänskliga aspekter. Men det tar tid och ohälsa har ingen snabb lösning. Även om kommuner generellt har bra HR-stöd och god företagshälsovård finns det faktorer som påverkar frånvaron som arbetsgivare inte råder över. Till exempel finns ett beroende av andra aktörer så som Försäkringskassa, vårdcentraler och sjukhus.

Vidare har arbetsgivare svårt att påverka medarbetares frånvaro kopplat till långvariga tumörsjukdomar, långa vårdköer, krävande privatliv och dubbelarbete. Fler av dessa faktorer slår hårdare mot kvinnor än män och därmed drabbas kommuner som arbetsgivare hårdare utifrån de många kvinnligt dominerade arbetsplatserna. Förslaget innebär således ingen solidarisk finansiering av den sjukfrånvaro samhället har och som ligger utanför en arbetsgivares makt att påverka.

Kommunens ekonomiska resurser bör gå till att klara uppdrag och mål inom kärnverksamheter som till exempel inom skola, vård och omsorg. Dessa personalintensiva verksamheter utgör arbetsplatser för många kvinnor. Förslaget skulle innebära försämrade ekonomiska förutsättningar som drabbar redan hårt ansatta verksamheter vilket i sin tur troligen får en negativ effekt på sjukfrånvaron.

Eskilstuna kommun befarar att förslaget riskerar att leda till svårigheter att komma in på en redan tuff arbetsmarknad. Vilken arbetsgivare vill riskera att öka sina kostnader vilket blir konsekvensen med krav på medfinansiering via en särskild sjukförsäkringsavgift. Risker för kommunen är att den redan höga kostnaden för försörjningsstödet ökar än mer.

Eskilstuna kommun
Kommunledningskontoret

Pär Eriksson
Kommundirektör

Annika Tjernström
HR-direktör